

26.83x33.11	1	עמוד 24	מקור ראשון - יומן	03/2020	72274061-9
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790					

מה גורם לחרדים ולחסידיים אנטי-ציוניים בארה"ב להשתתף בפעם הראשונה בבחירות לקונגרס הציוני? והפתעה נוספת: 44 אחוזים מיהודי ארה"ב תומכים בסיפוח יהודה ושומרון

צביקה קליין

כאשר מייסד התנועה הציונית בנימין זאב הרצל אמר את המשפט "אם תרצו אין זו אגדה", ספק אם תיאר לעצמו שביום מן הימים ישתתפו יהודים חרדים בהמוניהם, ואף נציגי חסידויות אנטי-ציוניות, בבחירות לקונגרס הציוני העולמי. לקראת הקונגרס הקרוב זו לגמרי לא אגדה. הבחירות לקונגרס הציוני בארה"ב, המתקיימות בימים אלה, נערכו ברשת במשך חודשיים, וימיהן השבוע. הצביעו בהן כ-80 אלף יהודים אמריקנים – עלייה חדה בהשוואה לבחירות 2015, או הצביעו כ-50 אלף יהודים. בבחירות הנוכחיות נבחרים 152 צירים לקונגרס הציוני העולמי, שיתכנס בחודש אוקטובר הקרוב בירושלים. במסגרת הכינוס נבחרים ראשי המוסדות הלאומיים: ההסתדרות הציונית העולמית, הסוכנות היהודית, קרן היסוד והקרן הקיימת לישראל (קק"ל) – וכן שורה של בעלי תפקידים ותקציבים. התפקידים, המחלקות והתקציבים מחולקים לפי הסכם קואליציוני שנחתם בין כל הרשימות, שמייצגות את יהודי העולם ואת היהדות הישראלית. גורמים בכמה חסידויות בארה"ב סיפרו שבחודשים האחרונים קיבלו פניות מרשימות אחרות המתמודדות בבחירות לקונגרס, בבקשה שייציעו להן לגייס קולות מקרב היהדות החרדית והחסידית בארה"ב – ובעקבות כך לקבל שריונים ברשימה או תמיכה תקציבית בבוא העת. "שיטה" נוספת היא מעין קמפיין הפחדה, שבו מסבירים לקהילות האורתודוקסיות שאם הן לא יצביעו – הרפורמים יקבלו שליטה ודריסת רגל בישראל. חברים בחסידות סאטמר מספרים שבשנה האחרונה קיבלו פניות מכמה כיוונים, בין השאר מהרב פסח לרנר העומד בראש רשימת "ארץ הקודש" ואף מנציגים שהציגו עצמם כאנשי מפלגת הליכוד, ובקשות לנהל קמפיין בקרב הקהילות החסידיות. ברשימת הליכוד, אגב, יש מועמדים חרדים, חלקם מייצגים ארגונים גדולים, כמו הרב סטיבן ברג העומד בראש מוסדות "אש התורה" ורבנים נוספים.

יהודים חרדים בניו יורק. למצולמים אין קשר לכתבה
צילום: נתי שוחט, פלאש 90

לרנר עצמו, שבעבר היה תומך של תנועת המזרחי העולמית, החליט להקים רשימה חדשה, שהיא חרד"לית יותר בהשקפתה, ולוחמנית יותר בנושאי דת ומדינה. במאמר שפרסם לפני כמה שבועות בעיתון "המודיע" באנגלית כתב לרנר כי "הקונגרס הציוני העולמי הוא לא נושא שהייתם מצפים לקרוא עליו בעיתון זה". בהמשך הסביר על מהות הארגון: "זה חשוב לנו מכיוון שהמשלחת האמריקנית לקונגרס הציוני נשלטת בידי התנועה הרפורמית וארגונים ליברליים; הם השיגו רוב בהצבעות למרות הנוכחות של מפלגות דתיות כגון המזרחי ו"ש"ס". הטענה במאמר היא שבאמצעות הצבעה יוכלו היהודים החרדים למנוע ניתוב תקציבים למוסדות ליברליים, ולהסיט אותם אל הישיבות. "הם שולטים ב'מסע', ועל כן לא מוכנים לסכסך חינוך תורני", טוען לרנר אף שהדבר אינו נכון, שכן "מסע" מסכסך לימודים בישיבות רבות. הרב טוען במאמרו שהיהודים הרפורמים מנצלים מוסדות אלה כדי לעשות מעין שטיפת מוח ליהודים חילונים בישראל. לדבריו, "ארץ הקודש" היא רשימה שמורכבת מנציגי "הישיבות והיהדות החסידית, הספרדית והישראלית-אמריקנית".

באתר matzav.com פורסמה איגרת ששלח הרב שמואל קמנצקי, ראש ישיבת פילדלפיה וחבר מועצת גדולי התורה בארה"ב, אל מנהיגי הציבור הליטאי הרב חיים קנייבסקי בשאלה אם לאפשר הצבעה בבחירות לקונגרס הציוני. הרב קמנצקי כתב כי שמע שהרב קנייבסקי הוציא מכתב "הוראת השעה" המאפשר הצבעה לקונגרס – גוף שאיננו מתיישר עם עמדות החרדים. על פי הדיווח, הרב קנייבסקי השיב: "נכונים הדברים. כדאי מאוד להצביע".

התנועה הציונית כבר איננה האויב הגדול

כבעבר, והתמיכה בישראל הפכה לחלק

מהזהות היהודית של החרדים

חשוב להתעכב על כך: אחד מגדולי הרבנים החרדים מעורר הצבעה לקונגרס הציוני. אם תרצו, אין זו אגדה. גם אם נטען שההצבעה החרדית בבחירות אלה היא אינטרסנטית גרידא, אין עוררין על כך שמדובר בשינוי מרתק העובר על היהדות החרדית בתפוצות. התנועה הציונית כבר איננה האויב הגדול כבעבר, והתמיכה במדינת ישראל הפכה לחלק מהזהות היהודית של החרדים. רק בעוד כשבוע נדע עד כמה הצליח הקמפיין לגיוס הצבעה חרדית לקונגרס הציוני, אך גורמים בקהילות אומרים שקשה מאוד לדרוש מיהודים חרדים לשלם 7.5 דולר כדי להירשם ולהצביע לגוף שהם אינם מכירים, קל וחומר גוף שהמילה "ציוני" היא חלק משמו.

העיקר הבריאות

בשבוע שעבר הצגנו את הקמפיין של ברני סנדרס, המועמד לייצג את המפלגה הדמוקרטית בבחירות לנשיאות ארה"ב. בסקר שפורסם השבוע עולה שחרף יחסו העויין לישראל, רוב יהודי ארה"ב צפויים לתמוך בו. את הסקר ערך המכון האלקטורלי היהודי (JED) בחודש פברואר, והוא נערך בקרב 1,001 מצביעים המגדירים עצמם יהודים אשר אמרו כי כוונתם להצביע בבחירות 2020. מהסקר עולה כי רוב יהודי ארה"ב (68 אחוזים) אינם מרוצים מתפקודו הכללי של דונלד טראמפ כנשיא הנוכחי של ארה"ב: רק 28 אחוזים מהנשאלים הביעו תמיכה בטראמפ. מאידך גיסא, כשמדובר בנושאים הקשורים לישראל, תמיכת היהודים בנשיא הרפובליקני עולה מאוד. זאת, למרות העובדה שכ-70 אחוז מיהודי ארה"ב הצביעו ליריבתו הילרי קלינטון.

נתון דרמטי מלמד ש-44 אחוזים מיהודי ארה"ב רואים בחיוב את היוזמה שתאפשר למדינת ישראל לספח את שטחי יהודה ושומרון, ו-40 אחוזים מתנגדים לכך. זהו נתון מפתיע, מכיוון שרוב יהודי ארה"ב מגדירים עצמם "שמאל".

עוד באותו נושא: 52 אחוזים מהיהודים רואים בהכרה של טראמפ בריבונות ישראל ברמת הגולן מהלך חיובי. 51 אחוזים סבורים שיחסי ארה"ב-ישראל בתקופת טראמפ הם חיוביים, ו-45 אחוזים מצדדים בהעברת השגרירות האמריקנית מתל-אביב לירושלים, לעומת 42 אחוזים שמתנגדים לה. עם זאת, 71 אחוזים מיהודי ארה"ב מסתייגים מיחסו של טראמפ לאנטישמיות בארה"ב.

יצוין כי התמיכה הגבוהה בטראמפ על רקע יחסו לישראל אינה גורמת ליהודים הדמוקרטים להצביע לו. למעשה, מהסקר עולה כי היהודים יצביעו לכל מועמד או מועמדת דמוקרטית לנשיאות, יהיו אשר יהיו, ולא לטראמפ: 65 אחוזים אמרו שבעימות בין ברני סנדרס לטראמפ יצביעו לראשון לעומת 30 אחוזי תמיכה בטראמפ, ואילו בעימות בין ג' ביידן לטראמפ יצביעו 67 אחוזים לביידן, לעומת 31 אחוזים לטראמפ.

לפי JED, המועמד הפופולרי ביותר מקרב המועמדים לנשיאות במפלגה הדמוקרטית היה דווקא פיט בוטג', שבסקר זכה ל-69 אחוזי תמיכה אך פרש השבוע מהמרוץ. על כן, למרות יחסו החיובי של טראמפ לישראל, רוב יהודי ארה"ב רואים בו מנהיג לא רלוונטי ואף מנהיג שלילי. ומהו הנושא המהותי ביותר שמנחה את יהודי ארה"ב בהצבעותם הבריאות. הבריאות. 90 אחוזים מהיהודים טוענים כי הנושא "חשוב מאוד" או "כמעט הכי חשוב". אחרי הבריאות הוצבו הנושאים הבאים: ביטוח בריאות (88 אחוזים), כלכלה/שוק העבודה (87 אחוזים), אנטישמיות (51 אחוזים) ואחרים. היחס לישראל נחשב מהותי ברמה של 68 אחוזים בלבד. הנשאלים רואים בענייני סביבה נושא חשוב יותר (74 אחוזים).

52 אחוזים מהיהודים השיבו כי עמדת המועמד לנשיאות בנושא ישראל חשובה להם, אל מול 48 אחוזים שאינם רואים בה חשיבות. אם סנדרס, חרף עמדותיו האנטי-ישראליות, מקבל רק כמה אחוזים בודדים של תמיכה פחות ממה שקיבלה הילרי קלינטון בבחירות האחרונות – זה לא מבשר טובות למדינת ישראל וליהודי ארה"ב הציוניים. ●